

***Wystąpienie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych do Komendanta Głównego
Państwowej Straży Pożarnej, Szefa Obrony Cywilnej Kraju***

Warszawa, dnia 21 października 2003 r.

GI-DS-430/391/03

**Pan
gen. bryg. Teofil Jankowski**

Zwracam się do Pana Komendanta z uprzejmą prośbą o podjęcie działań, mających na celu zapewnienie przestrzegania przez przewodniczących komisji dyscyplinarnych, działających przy Komendantach Państwowej Straży Pożarnej, przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926), w szczególności dotyczących prawidłowego zabezpieczania danych osobowych, zawartych w aktach prowadzonych przez komisje postępowań dyscyplinarnych.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych uzyskał informacje, z których wynika, że Komisja Dyscyplinarna działająca przy Komendancie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w X., zwanej dalej Komisją Dyscyplinarną, przetwarza dane osobowe zawarte w aktach postępowania dyscyplinarnego, niezgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926), zwanej dalej ustawą. W szczególności, dane osobowe zawarte w aktach prowadzonego przez Komisję Dyscyplinarną postępowania dyscyplinarnego były przechowywane przez przewodniczącego składu orzekającego, poza siedzibą Komisji przez okres paru miesięcy.

W wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego ustalono, iż akta postępowania dyscyplinarnego zostały wyniesione z sekretariatu Komisji Dyscyplinarnej poza jej siedzibę, przy czym fakt ten nie został nigdzie odnotowany. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ustalił również, iż w momencie wyniesienia akt postępowania dyscyplinarnego (poza siedzibę Komisji), nie istniały żadne przepisy szczegółowo regulujące miejsce przechowywania akt postępowań dyscyplinarnych. Nie zostały również opracowane w formie pisemnej szczegółowe procedury dotyczące obiegu tych akt, ani procedury dotyczące zastępstwa dyscyplinarnego i udostępniania akt w tym czasie.

Dopiero w wyniku zasygnalizowanych nieprawidłowości podjęte zostały działania, mające na celu prawidłowe zabezpieczenie przetwarzanych przez Komisję Dyscyplinarną, (działającą przy Komendancie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w X.), danych osobowych, zawartych w aktach postępowania dyscyplinarnego. W toku postępowania wyjaśniającego, przewodniczący Komisji Dyscyplinarnej oświadczył mianowicie, że akta postępowań dyscyplinarnych będą

przechowywane w szafie pancерnej znajdującej się w zajmowanym przez niego pomieszczeniu w Komendzie Wojewódzkiej PSP w X. ww. oświadczył jednocześnie, iż akta postępowań dyscyplinarnych wydawane są członkom składów orzekających przed rozprawą celem zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym – każdorazowo za zgodą przewodniczącego Komisji Dyscyplinarnej. Członkowie składów orzekających mogą zapoznawać się z aktami spraw jedynie w pokoju zajmowanym przez przewodniczącego. Po zakończeniu rozpraw akta są deponowane w szafie pancерnej. Akta postępowań dyscyplinarnych nie są udostępniane osobom nie będącym stroną postępowania, jak też nie są udostępniane członkom składów orzekających na zewnątrz Komendy Wojewódzkiej PSP w X. Fakt udostępnienia akt odnotowywany jest przez przewodniczącego Komisji, poprzez sporządzenie notatki służbowej na przedmiotową okoliczności.

Mając na uwadze stwierdzone w toku postępowania uchybienia wskazać należy, iż stosownie do postanowień art. 26 ust. 1 ustawy, administrator danych powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą. Ta generalna zasada znajduje rozwinięcie w przepisach art. 36-39 ustawy określających wymogi, jakie powinien spełniać administrator w celu zapewnienia bezpieczeństwa danych w procesie ich przetwarzania. Jednym z podstawowych obowiązków spoczywających na administratorze jest, wynikający z art. 36 ustawy, obowiązek zastosowania środków technicznych i organizacyjnych zapewniających ochronę przetwarzanych danych osobowych, a w szczególności zabezpieczenia danych przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranieniem przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem ustawy, zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem. Ustawodawca nie przesądza jakiego rodzaju środki techniczno-organizacyjne należy zastosować w procesie przetwarzania danych osobowych, pozostawiając tę kwestię administratorowi danych. Jednakże przyjąć należy, że zastosowane środki mają zapewnić skuteczną ochronę przetwarzanym danym osobowym, tj. wyeliminować wystąpienie szkodliwych zdarzeń, o których mowa w art. 36 ustawy, a gdy to nie jest możliwe – maksymalnie ograniczyć ryzyko ich pojawienia się. Podkreślenia również wymaga, że niewywiązanie się z obowiązku zabezpieczenia danych może w konsekwencji prowadzić do powstania odpowiedzialności karnej na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy oraz art. 52 ustawy. Zgodnie bowiem z przepisem art. 51 ust. 1 ustawy, kto administrując zbiorem danych lub będąc obowiązany do ochrony danych osobowych udostępnia je lub umożliwia dostęp do nich osobom nieupoważnionym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności, karze pozbawienia wolności do lat 2. Natomiast w myśl art. 52 ustawy, kto administrując danymi narusza choćby nieumyślnie obowiązek zabezpieczenia ich przez osobę nieuprawnioną, uszkodzeniem lub zniszczeniem, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności, karze pozbawienia wolności do roku.

Podkreślenia jednocześnie wymaga, że działanie polegające na przechowywaniu akt postępowań dyscyplinarnych poza siedzibą komisji dyscyplinarnych narusza przepis art. 36 ustawy. Kwestionowane działanie naraża bowiem na udostępnienie danych osobowych zawartych ww. aktach osobom nieupoważnionym, jak również na zabranie ich przez osoby nieuprawnione.

Wskazać ponadto należy, iż jednym z przejawów należytego wypełnienia obowiązku zabezpieczenia zbiorów danych jest również zapewnienie przez administratora kontroli nad tym, kiedy i komu przetwarzane przez niego dane zostały udostępnione. Omawiana kontrola ma służyć nie tylko celom ewidencyjno-dokumentacyjnym, ale przede wszystkim ma zapobiegać przypadkom naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych. Wprowadzenie procedury umożliwiającej ustalenie komu oraz kiedy przetwarzane w zbiorze dane zostały udostępnione, pozwala w przypadku naruszenia przepisów ustawy - dotyczących m.in. prawidłowego zabezpieczenia danych osobowych - na ustalenie osób odpowiedzialnych za powyższy stan.

Mając na uwadze wskazane w niniejszym piśmie okoliczności, zwracam się do Pana Komendanta z prośbą o zbadanie, czy wskazane w przedmiotowym piśmie nieprawidłowości, mają miejsce w innych komisjach dyscyplinarnych, działających przy Komendantach Państwowej Straży Pożarnej. W przypadku, stwierdzenia nieprawidłowości w procesie przetwarzania danych przez komisje dyscyplinarne, uprzejmie proszę o podjęcie niezbędnych działań, które je wyeliminują. Ponadto, konieczne wydaje się podjęcie działań mających na celu zapewnienie przestrzegania przepisów o ochronie danych osobowych przez przewodniczących komisji dyscyplinarnych, działających przy Komendantach Państwowej Straży Pożarnej. W szczególności niezbędne jest im wskazanie, iż dane osobowe zawarte w aktach postępowania dyscyplinarnego muszą być należycie zabezpieczone przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, jak również ich zabranieniem przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem ustawy, zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem. Niedopuszczalna jest również praktyka polegająca na przechowywaniu akt postępowań dyscyplinarnych poza siedzibami komisji dyscyplinarnych. Istotne jest również wypracowanie i wdrożenie odpowiednich procedur, które umożliwią odnotowanie każdorazowego udostępnienia akt postępowań dyscyplinarnych. Stosowanie takiej praktyki umożliwi bowiem właściwą ochronę przetwarzanych danych i zapobiegnie udostępnieniu danych osobom nieupoważnionym.

Byłabym wdzięczna za poinformowanie o wynikach podjętych działań.